

[Holger Eriksen.]

at de franske bønder ved flere lejligheder har lavet vejspærringer for at gennemtrumfe deres krav om højere priser, og også hos de tyske bønder har der været stærk utilfredshed at spore.

For eventuelt at kunne drage en sammenligning, der bygger på realiteter, har udvalget spurgt om, hvorledes gennemsnitsindtægten har været for vesttyske landbrug af forskellig størrelse sammenlignet med indtægter for tilsvarende ejendomme i Danmark. Landbrugsministeriet har valgt at opgive indtægten pr. ha af gældfri ejendomme; det er næppe det konkrete svar på et konkret spørgsmål; men holder man sig til det, og omregner man D-Mark til kroner efter en kurs på 175, får man følgende tal for Vesttyskland og Danmark: landbrug under 10 ha: 1.986 kr. i Tyskland og 2.426 kr. i Danmark; ejendomme på 10-20 ha: 1.788 kr. i Tyskland og 1.735 kr. i Danmark; ejendomme på 20-50 ha: 1.157 kr. i Tyskland og 1.135 kr. i Danmark, og endelig ejendomme over 50 ha: 540 kr. i Tyskland, men 670 kr. i Danmark. For de to af de nævnte kategorier ligger indtægten i Danmark altså langt over den tilsvarende i Tyskland, og for de to andre kategorier er der praktisk talt ingen forskel. Her er intet, vi behøver skamme os over.

Men nu er bruttoindtægten jo langt fra det samme som nettoindtægten; man må også kende udgifterne for at kunne danne sig et billede af forholdene. Derfor har vi også fået en sammenligning mellem nettoudbyttet i Danmark og i Slesvig-Holsten. For ejendomme under 10 ha var det pr. ha i sidstnævnte område 432 kr. mod 627 kr. i Danmark, medens de store brug i Tyskland havde et noget større nettoudbytte end de danske. For hele Nordtyskland — altså landsdele, hvor vinding ingen rolle spiller — lå nettoudbyttet for alle ejendomme på 398 kr. mod et tilsvarende nettoudbytte i Danmark på 486 kr. eller ca. 25 pct. over det tyske, der ikke plages af afsætningsvanskeligheder og nyder godt af den kæmpemæssige toldbeskyttelse.

Imidlertid må det stadig erindres, at der er tale om gældfri ejendomme, hvilket vil sige, at forrentning af gæld og egenkapital er holdt udenfor. De meget store subsidier, som de tyske landmænd på forskellig måde

oppebærer, har naturligvis medført tilsvarende høje ejendomspriser. Således har det altid været, og således vil det også være i fremtiden.

Da man i markedsudvalget behandlede jordspørgsmålet, regnede man med, at de tyske landbrugsejendomme kostede fra 75 til 100 pct. mere end de danske. Derved er de blevet et bedre belåningsobjekt, hvilket igen vil sige, at kapitalen har beslaglagt de kapitaliserede subsidier. Naturligvis må man tage med i betragtning, at renteniveauet er lavere i Tyskland end i Danmark; men alligevel er det uomstødeligt, at det tyske landbrugs renteudgifter langt overstiger det danske landbrugs udgifter til nævnte formål. Hvis man i stedet for at tale om gældfri ejendomme havde sammenlignet på grundlag af samtlige udgifter, ville det have vist sig, at det danske landbrugs rentabilitet langt overstiger det tyske og formodentlig i endnu højere grad det franske. Måske vil disse tal virke lidt afsvarende på lysten til at gå ind i fællesmarkedet.

Medens det altså er fastslået, at danske landbrugere er bedre stillet end deres tyske kolleger, bliver næste spørgsmål, hvorledes de er stillet i forhold til andre medborgere. Vi ved fra ekspeditionssekretær P. Døssings dokumentation i Sparekassetidende, at landbrugernes skattepligtige indtægt i forrige år steg meget stærkt i forhold til f. eks. arbejdernes. Lad det være indrømmet, at det sidste år var bedre for landbrugerne end de foregående år og måske også vil vise sig at være bedre end det år, vi er inde i, så må det dog samtidig understreges, at hvis en landbo og en bybo har samme indtægt, er der dog en himmelvid forskel på de to indtægters købekraft, bl. a. fordi den førstnævnte kan dække en væsentlig del af sit forbrug gennem varer, der opføres til produktionspris, medens den sidstnævnte må betale markedsprisen, men også fordi den nominelle udgift til bolig er så forsvindende ringe. Hvis man i det tyske landbrugsministerium vil sammenligne landbrugeres og andre borgeres indtægter, lægger man til de førstes 35 pct. Tallet ville formodentlig ikke blive mindre herhjemme.

Det skæve forhold med hjemmeproducerede varer forstærkes gennem hjemmemarkedsafgifterne, hvis princip jeg senere skal komme tilbage til. På nuværende tids-